

Štajerc" izhaja vsaki petek, datiran z dnevom prihodnje nedelje.

Naročnina velja za Avstrijo: za celo leto 6 kron, za Ogrsko 6 kron 50 vin. za celo leto; za Nemčijo stane za celo leto 7 kron; za drugo inozemstvo se računam naročnino z ozirom na visokost poštnine. Naročnino je plačati naprej. Posamezne št. se prodajajo po 12 v.

Uredništvo in upravnništvo se nahajata v Ptuj, gledališko poslopje št. 3.

Dopisi dobrodošli in se sprejemajo zastonj, ali rokopise se ne vrača. Uredniški zaključek je vsak torek zvečer.

Za oznanila uredništvo ni odgovorno. Cena oznanil (inserterov) je za celo stran K 80— za $\frac{1}{2}$ strani K 40— za $\frac{1}{4}$ strani K 20— za $\frac{1}{8}$ strani K 10— za $\frac{1}{16}$ strani K 5— za $\frac{1}{32}$ strani K 250 za $\frac{1}{64}$ strani K 1—

Privečkratnem oznanilu se cena primerno zniža.

Štev. 38.

V Ptuj, v nedeljo dne 23. septembra 1917

XVIII. letnik

Junaki regimenta št. 87.

Domačemu regimentu v hvaležnosti štajerske domovine napisal

Karl Linhart.

(Po melodiji „Regiment po cesti gre“ ...)

Regiment ponosni smo,
Premagal vrag nas sam ne bo,
Naj si bude Rus ali Italijan,
Mi stojimo domovini v brán!

V naših žilah rdeča kri,
Cesarja pač izdala ni —
In naj le kroglje divje nas morè,
Fantje štajerski se ne bojè!

Pridi, pridi, zlobni Srb,
Tvoja jeza nam ni skrb,
Pridi Rus, pridi ti prokleti Lah, —
Mi zdrobimo vas, vas vse v prah!

Kje nas meja ne pozna?
Našo kri ne pila tla?
Mi smo Štajerci, mi smo zlato,
Boljših nikdar, nikdar več ne bo!

Ne pozabi, mati nas!
Naš pogum očeta je kràs!
In ti ljubiča, ne jokaj nam,
Saj prisego smo držali tam ...

Cesar naš nas je pozval,
Vsak od nas kot skala stal, —
In ti Avstrija, ti ljubljena,
Zate naša bijejo srca ...

Regiment ponosni smo —
Premagal vrag nas sam ne bo!
Štajerska kri se nikdar ne uda —
Živio cesar, živio Avstrija!

Gospodarske razmere in delo okrajnega zastopa v Ptuj.

Vojna je v gospodarskem oziru vse razmere spremenila. To čutimo posebno tudi v ptujskem okraju. Žal, da se poklicani slovenski poslanci raje za politiko brigajo, nego da bi kmetškemu ljudstvu v njegovih gospodarskih potrebah pomagali. K sreči deluje naš okrajni zastop z svojim neumorno delavnim načelnikom g. Jožefom Ornič z vsemi silami, da pomaga kmetškemu ljudstvu in mu pridobi vse tisto, kar je za naš gospodarski napredek ter razvitek potrebno. Tako gospodarsko delo je v današnjih vojnih časih jako težavno in zasluži vsled tega temvečjo hvalo.

V zadnjem času je ptujski okrajni zastop zlasti nato deloval, da se kmetom v okraju preskrbi potrebno setveno blago. Napravil je ustmeno in pismeno vse mogoče vloge na c. kr. poljedeljsko ministerstvo ter ostale v poštev prihajajoče oblasti. Te vloge

so bile natančno vtemeljene in vposnemamo iz njih sledeče podatke:

Ako se razmere ne spremenijo, nastala bode v okraju, zlasti pa v naših prelepih, a revnih Halozah, naravnost lakota. Haložani se v prejšnjih letih niso nikdar s pridelovanjem žita pečali. Delali so vedno in edino le za pridelovanje vina. Nasad žita se je v Halozah vsled neugodnih zemeljskih razmer zamogel izvršiti le v jako omejeni meri. Haložanski vinogradnik je tudi vedno prav lahko dobival vsa potrebna živila (moko, stročje itd.). Zdaj v vojni pa se je ta slika grozno spremenila. Vinogradnik iz Haloz danes potrebnih živil sploh ne dobi. Poleg tega pa je neznatna žetev, na katero je stavil vse svoje upe, vsled grozovite suše popolnoma izostala. Kar je od itak popolnoma zanemarjene živine po rekviriranju še ostalo, to se mora zdaj vsled pomanjkanja krme prodati. Čeprav vlada v tem oziru v okraju največja beda, se vkljub temu celo v Halozah z rekviriranjem krme nadaljuje. Mali vinogradnik, katerega živina je obstala večinoma le iz ene krave, katera je morala njega in njegovo družino skozi celo zimo z mlekom preskrbeti, mora zdaj tudi to kravo vsled pomanjkanja krme prodati.

Ako pa pogledamo preko meje v drugo državno polovico, vidimo tam prav čudežno velike množice mrve in slame nabrane, medtem ko pri nas najpotrebnejše krme primanjkuje. Ogrski judje pa ponujajo na Štajerskem slamo po 80 kron za 100 kilogramov ...

Pričakuje nas pa večja beda in revščina! Vsled počasnosti gotovih merodajnih činiteljev se dostikrat najvažnejše gospodarsko delo zanemarija.

Okrajni zastop je vsled izkušenj, ki jih je zbral tekem let, prišel do prepričanja, da je neobhodno potrebno, v svrhu povzdige itak zanemarjenega pridelovanja žita, pridobiti potrebna semena od zunaj. Tako bi se dalo tukajšnjim kmetovalcem priliko, z dobrim semenom izboljšati svoja žitna polja.

Vsa ta prizadevanja, ki jih je storil okrajni zastop že od leta 1915 sem, pa so se izjalovila vsled odklonitve vojno-žitnega prometnega zavoda.

Letos je okrajni odbor upal, da bode prišel nasproti tej že dolgo čuteni potrebi. Okrajni odbor ptujski je napravil naročila in pogodbe za dobavo semen s sledečimi tvrdkami: Ekonomija E. Davorschau, Kirchau na Moravskem (4 vagonov pšenice, 5 vagonov rži); sladkorna fabrika Pawlowitz na Moravskem (1 vagon rži, 1 pšenice in 1 ječmena); tvrdka „Selecta“ v Pischelli pri Pragi (1 vagon originalne zimske pšenice); sladkorna fabrika Kuttner v Lundenburgu (1 vagon Dioszeške velikanske pšenice); graščina grofa Waldstein-Wartenberg v Trebitschu na Moravskem (5 vagonov Petkuške rži); graščina Katzenberg na Innu (1 vagon pšenice, 1 vagon rži, 15 centov ječmena); sladkorna fabrika v Ogrski Ostravi (2 vagona pšenice „non

plus ultra“); graščina Fußdorf pri Iglavi (4 vagone zimske rži); graščina grofa Taft v Osterburgu (5 vagonov Ellišavske setvene rži); ekonomija kneza Löwenstein v Schwanbergu (1 vagon Petoške setvene rži); sladkorna fabrika Ornowitz v Višavi na Moravskem (2 vagona Friedrichswertskega zimskega ječmena). Deloma se je že vreče vposlalo. Ali vsa ta naročila so bila doslej brezuspešna, ker sme le vojno-žitni prometni zavod žitje nakupovati. Obrnilo se je potem tudi na zvezo kmetijskih zadrug v Gradcu, pa istotako brez uspeha. Danes — dne 17. septembra — pa okrajnemu odhru še ni znano, ali in koliko zimskega semena se bode okraju odkazalo.

Kakor se čuje, je pristojna oblast mnenja, da je ptujski okraj preveč semena zahteval. Okraj je prosil skupno za 24 vagonov semena. Ta prošnja je opravičena, ako se pomisli, da je ptujski okraj največji na Štajerskem. Razven 6000 haložanskih malih kmetov, ki se jih mora s setvenim blagom obdeliti, da se njih pridelovanje žitja zviša, mora tudi mnogo drugih posestnikov vsled vladajočih razmer krušno zrnje saditi, čeprav se doslej nikdar niso s tem pečali. Ako se računa pri številu okroglo za dobavo opravičenih povprečno oddajo 35 kilogramov za družino; potem napravi že to prav ogromno množino 21 vagonov setvenega žitja. Poleg tega je dobil okrajni odbor prav mnogo naznanil, v katerih hočejo posestniki svoje lastno žito za dobro semensko blago izmenjati.

Iz vseh teh vzrokov je pač nujno potrebno, da dobi ptujski okraj pravočasno potrebno množino semenskega blaga. Kaj pomaga tudi najlepše seme, ako pride prepozno in ako ni več mogoče, da se pravilno porabi? Kaj pomaga vsa setvena obveznost in dostikrat v dovolj veliki izmeri na razpolago stoječa zemljišča, ako se vkljub vsemu trudu potrebnega semena pravočasno ne dobi?

Pa še ena skrb teži zlasti naše vinogradnike. To je namreč dobava potrebnega surovega sladkorja za izdelovanje tropinovega vina in kristalnega sladkorja za izboljšanje vina. Tudi to zadevo se preveč zanemarija in zavlačuje. Nevarnost je velika, da se bode s prepozno oddajo potrebnih sladkornih množic doslej še nepregledno škoda povzročilo.

To je približno vsebina gospodarskih zahtev, ki jih je stavil g. načelnik Ornič v imenu ptujskega okraja na merodajne oblasti. Tem zahtevam se morajo tudi vsi kmetovalci brez razlike politične stranke pridružiti, kajti tu se gre za stvar, za gospodarsko korist, ne pa za osebe ali za politiko. Prvaški poslanci žalibog za take zadeve nimajo časa. Oni se raje brigajo za politiko, ki naj bi nas spravila pod srbski ali „jugoslovanski“ jarem. Kmetosko ljudstvo pa se prav nič ne zanima za take politične fantazije, marveč hoče le gospodarsko delo, kakor ga izvršuje ravno delavni ptujski okrajni zastop!